

PROBLEMA OCTAVVM

Quenam Planetariae, siue inaequales, & quae sunt horae Iudeorum.

Horas Planetarias in Horoscopio proposito lineis dissectis siue punctulis parvis con-
signavi, ut sic facilius à cæteris horarum generibus internosci queant. Adiunxi eis etiã
ob discrimen maius numeros vulgares, quos indocti etiam cognoscant. Neque verò earum
plures sunt q̃ 6. eò q̃ à linea meridiana horarum ingressus (illa aut horam 6. significat)
iterum numeretur sursum versus ad 12. vsq̃, quoniam istarum horarum & plures 12. nō sunt,
sexta semper nobis duodecima est. Appellantur etiam horae temporales, & interdum natu-
rales, & erraticae, frequentissime tamen inaequales, quomodo etiam id ipsum plane sunt
quod dicuntur, siquidē prima & 12. in quibusdam tū regionib̃ tum temporibus bis tanto
sunt longae ut sexta vel septima. Vicissim quòq̃ in diebus quibusdam hae illas longitudine
tantundē superant, Et hoc modo horae istae inter se semper sunt inaequales, vel .n. crescunt
diuturnitate sua ab ortu Solis in meridiem vsq̃, & ab hoc rursus decrescunt. Prima namq̃
ab ortu hora longissima est, vnde cæterae oēs vsq̃ ad meridiem decrescunt, & sic singulis
illis naturali proporciōe deficientibus, sexta tandē breuissima elicitur, Atq̃ deinceps post
meridiem rursus crescunt vsq̃ ad Solis occasum, quae finis est duodecimae, quā prima de-
inde noctis hora statim longitudine superat, hocq̃ omni modo augmenta & decrementa
horarium in iusta & continua proportionē consistunt, quoniã si sexta meridiana sit breuif-
sima, sexta altera noctis mediae longissima erit, si quidem nox itidem horas habet & 12. ut
dies, vicissim quòq̃ vbi sexta meridiem longissima fuerit, sexta noctis necessario futura erit
breuissima. Atq̃ hoc illo naturali successione ordine mutuo inter se Planetæ regunt, sicut
deinceps in secunda parte huius libri differemus, & qui ex multis hoc Planetarum regimine
vsi sunt, fuerunt Babylonii, quos sequitur Bethen, qua de re si voles lege Hermetē Tris-
megistum, Nicephorum, Meilahalla, Hermannū contractum. Quamuis in hoc nostro sa-
culo à plarissq̃ pro hisce horis inaequalibus siue planetariis vsurpari videmus horas Iude-
orum, male id tamē fit, siquidem hae semper sunt aequales inter se, & in quacūq̃ etiam diei
noctisq̃ longitudine seu breuitate Iudei semper diem ab ortu solis ad occasum eiusdem in
12. aequales partes diuidunt, incipientes horam primam ab ortu numerare sic per vices &
successionem vsq̃ ad 12. quae est tempore occasus, vnde rursus primam noctis numerare
incipiunt, & sic deinceps ad ortum solis vsq̃, namq̃ sicuti diem ita noctem quoq̃ in aequas
12. diuidunt, quarum tres vigiliam subinde vnam conficiunt, nocte qualibet in vigilias qua-
tuor diuisa, Quò pertinet istud Lucani in 5. Pharsal. Tertia in vigilias exiuerat hora, Se-
cundos, Meminit earundem Christus apud Lucam in Euangelio c. 12. Et si venerit in se-
cunda vigilia, & si in tertia vigilia venerit &c. Est earum quoq̃ frequentissima apud Liuiū
& oēs Historicos mentio. Fuisse aut huiusmodi horis apud Iudeos in vsu, & non has qui-
bus adhuc Nürenbergenses vti videmus, quod quidem perperam arbitrantur, ex sacris
litteris habundē satis patet, ut apud Ioan. c. 11. quum dicerent discipuli Christo, Rabbi, nō
ne querebant te Iudei lapidare, & iterum vadis illuc? Respondit Iesus, Nōne 12. sunt horae
diei? Testatur idem neq̃ paulo lucidius parabola Euangelica apud Mattheum ca. 20. de
patrefamilias sumo mane, & deinde circa 3. 6. & 9. horas egresso ut conduceret operarios
in vineam suam, Hora verò 11. vocauit adhuc nōnullos, quos dum primis illis in denario
diurno aequales faceret, murmurauerunt isti dicentes Hi nouissimi vna hora fecerunt, &
pares illos nobis fecisti. Vnde luce meridiana clarius liquet diem apud illos in horas 12.
diuisum fuisse, & quidem aequales semper, quum tamen apud Nürnbergenses dies nunc 8.
nunc vicissim 16 sit horarum. Probatum itaq̃ sit hoc modo illas non esse horas Nürnber-
genses, reliquum est iam confirmare ipsas quoq̃ non nostras esse horas quibus à meridiem
ferè in Germania vtimur, numerantes vsq̃ ad noctis medium & inde vicissim rursus in

B

meri-